

Handlingsplan for et trygt og godt skolemiljø

Innholdsfortegnelse

Innledning	3
Opplæringsloven kap. 12-2 og 12-3, skolemiljøet til elevene	4
Opplæringsloven kap. 12-4, aktivitetsplikt og dokumentasjonsplikt	4
Foresattes ansvar og skolens saksgang	6
Forebyggende arbeid på Lervig	6-7
Definisjoner	8

Innledning

Opplæringslovens kapittel 12 handler om elevenes rett til et trygt og godt skolemiljø. Skolen skal jobbe systematisk for å sikre at alle elevene har et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og trygghet. Utdanningsdirektoratet har utarbeidet et rundskriv om skolemiljø som beskriver ansvar og rettigheter knyttet til kapittel 12 i opplæringsloven. Handlingsplanen for godt og trygt skolemiljø på Lervig viser til plikter, regler, rutiner og praksis vi har innenfor arbeidet med det psykososiale miljøet, både i undervisning og i SFO. Planen beskriver ansattes aktivitetsplikt og dokumentasjonsplikt. Videre beskriver planen hvordan skolen systematisk forebygger mobbing og krenkende atferd, og hvordan foresatte kan gå frem i skolemiljøsaker.

Skolen har et skjerpet ansvar for å ivareta elever med en særskilt sårbarhet. Sårbarhet kan være knyttet til for eksempel elevens religion, seksuelle orientering, kjønnsuttrykk, funksjonsevne, at eleven har atferdsvansker eller sosioemosjonelle vansker eller forhold ved elevens familie og hjemmesituasjon. At en elev tidligere har vært utsatt for krenkelser, kan også gjøre en elev særskilt sårbar.

Denne handlingsplanen er retningsgivende for hvordan alle ansatte på Lervig arbeider for å skape et trygt og godt skolemiljø, samt håndtering av skolemiljøsaker. I dette arbeidet er det 3 viktige forutsetninger;

1. Skolen skal drive et aktivt og systematisk arbeid for å fremme et godt skolemiljø. Dette betyr at alle voksne, hver dag, jobber aktivt sammen med elevene om positiv deltakelse og medvirkning i et inkluderende fellesskap.
2. Alle voksne på skolen har plikt til å følge med, undersøke, gripe inn, varsle og sette inn tiltak når de får mistanke om eller kjennskap til krenkelser. Tiltakene skal synliggjøres i en tiltaksplan med datoer for gjennomføring og evaluering.
3. Skolen og hjemmet har godt samarbeid

Opplæringsloven kap. 12-2 og 12-3, skolemiljøet til elevene

«Alle elever har rett til å ha et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring».

<https://lovdata.no/lov/2023-06-09-30/§12-2>

«Skolen skal ikkje godta krenkjande oppførsel, som til dømes mobbing, vald, diskriminering og trakassering. Skolen skal arbeide kontinuerleg for at alle elevane skal ha eit trygt og godt skolemiljø.

<https://lovdata.no/lov/2023-06-09-30/§12-3>

Skolen skal utvikle et inkluderende fellesskap som fremmer helse, trivsel og læring for alle. Et raust og støttende læringsmiljø er grunnlaget for en positiv kultur der elevene oppmuntres og stimuleres til faglig og sosial utvikling. Trygge læringsmiljøer utvikles og opprettholdes av tydelige og omsorgsfulle voksne, i samarbeid med elevene. De ansatte på skolen, foreldre og foresatte og elevene har sammen ansvar for å fremme helse, trivsel og læring, og for å forebygge mobbing og krenkelser.

Opplæringsloven kap. 12-4, aktivitetsplikt og dokumentasjonsplikt

«Alle som arbeider på skolen, skal følgje med på korleis elevane har det, og om mogleg gripe inn dersom nokon krenkjer ein elev.

Alle som arbeider på skolen, skal melde frå til rektor dersom dei får mistanke om eller kjennskap til at ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø. Det gjeld også når ein elev seier sjølv at ho eller han ikkje har det trygt og godt. Skolen skal snarast undersøkje saka og rette opp situasjonen med eigna tiltak. Rektor skal melde frå til kommunen eller fylkeskommunen i alvorlege tilfelle.»

<https://lovdata.no/lov/2023-06-09-30/§12-4>

På Lervig skole har vi rutiner for hvordan vi skal ivareta aktivitets- og dokumentasjonsplikten. I aktivitetsplikten ligger det fem delplikter:

1. Alle som arbeider på skolen, har plikt til å følge med på elevene
2. Alle som arbeider på skolen, har plikt til å gripe inn mot krenkelser
3. Alle som arbeider på skolen, har plikt til å melde fra hvis de får mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø
4. Skolen har plikt til å undersøke
5. Skolen har plikt til å rette opp situasjonen med egnede tiltak

<https://www.udir.no/regelverk-og-tilsyn/skole-og-opplaring/rundskriv-om-skolemiljo/6.-skolen-har-en-aktivitetsplikt>

Dersom skolen selv oppdager, eller får melding fra en elev eller elevens foresatte, at eleven ikke har det trygt og godt, utarbeider skolen en tiltaksplan sammen med foresatte og eleven. Skolen vil kalle eleven inn til et møte sammen med foresatte for å utarbeide en slik tiltaksplan. Planen skal være skriftlig og inneholde følgende punkter:

- a. Hvilket problem tiltakene skal løse
- b. Hvilke tiltak skolen har planlagt
- c. Når tiltakene skal gjennomføres
- d. Hvem som skal gjennomføre tiltakene
- e. Når tiltakene skal evalueres

På Lervig skole utarbeider vi tiltaksplanen etter mal fra Stavanger kommune. Planen legges i elevens tilretteleggingsmappe i Vigilo og sendes hjem til foresatte i digipost. Alle ansatte som jobber på elevens trinn, vil bli informert om planen. Dersom eleven går på SFO vil ansatte på SFO også bli informert.

Skolen har en skjerpet plikt til å melde fra dersom en som arbeider på skolen, krenker en elev. På Lervig skole gjøres alle ansatte kjent med denne lovbestemmelsen på planleggingsdagene i august;

«Dersom ein som arbeider på skolen, får mistanke om eller kjennskap til at ein annan som arbeider på skolen, krenkjer ein elev, skal vedkommande straks melde frå til rektor. Rektor skal melde frå til kommunen eller fylkeskommunen, med mindre meldinga er openbert grunnlaus.

Dersom ein som arbeider på skolen, får mistanke om eller kjennskap til at ein i leiinga ved skolen krenkjer ein elev, skal vedkommande melde frå til kommunen eller fylkeskommunen direkte.»

<https://lovdata.no/lov/2023-06-09-30/§12-5>

Foresattes ansvar og skolens saksgang

Dersom du som foresatt er bekymret for om barnet ditt har det trygt på skolen, eller ønsker å melde fra om at barnet ditt ikke har det trygt og godt gjøres følgende:

- Send en e-post til kontaktlærer, avdelingsleder og/eller rektor og be om et møte. Ikke bruk Vigilo til denne type informasjon.
- Skolen vil kalle dere inn til et møte, sammen med eleven, så fort det lar seg gjøre.
- I møtet vil dere få legge frem saken og vi vil sammen bli enige om det er behov for å utarbeide en tiltaksplan.
- Skolen vil utarbeide en tiltaksplan i samarbeid med eleven og foresatte, og dere vil bli invitert til et møte for å evaluere tiltakene sammen med skolen etter noen uker.
- Dersom eleven eller foresatte ikke opplever at saken blir behandlet riktig, kan dere melde fra til statsforvalteren, se [Opplæringsloven §12-6](#).

Forebyggende arbeid på Lervig

Det forebyggende arbeidet knyttet til et godt og trygt skolemiljø skjer daglig, gjennom hele skoleåret. På Lervig skole gjør vi en rekke tiltak for å legge til rette for et trygt og godt skolemiljø. Disse tiltakene informerer vi foresatte om på foreldremøtene hver høst:

- Informasjon om opplæringsloven kapittel 12 og gjennomgang av denne planen hvert år på planleggingsdagene for ansatte i august.
- Kapittel 12 er fast sak på trinnmøter med lærerne og baseledermøter i SFO.
- Elevundersøkelsen: Vi bruker resultatene fra den årlige elevundersøkelsen aktivt for å styre det videre arbeidet med skolemiljøet.
- Lervig skole har egne skoleregler utarbeidet på bakgrunn av innspill fra ansatte og elevråd. [Link](#)
- Vaktinstruks: Skolen har en egen vaktinstruks for ansatte i friminuttene for å sikre trygghet og aktiv voksentilstedeværelse. [Link](#)
- Foreldresamarbeid: Vi bruker aktivt foreldrene inn i samarbeidet rundt disse planene for å skape en felles forståelse og støtte rundt elevene.
- Styrt innmarsj sikrer at elevene får en trygg start på dagen.
- Hjernevennlig skole og systematisk kompetanseheving. [Link](#)
- “SAL-timen ” (sosial og emosjonell læring). Vi bruker SAL-timen aktivt til å analysere elevgruppen og jobbe forebyggende på både individ- og gruppenivå.

- Skjermfri spisetid, både i undervisning og SFO. Legger opp til at spisetiden blir brukt til den gode samtalen.
- Lav terskel for å opprette 12-4 saker.
- Vi gjennomfører elevundersøkelsen på 5. - 7. trinn.
- Interne trivselsundersøkelser på alle trinn.
- Fast vaktordning i skolegården for ansatte. Gjennomføre sosiometriundersøkelse minst to ganger i året i alle klasser. Link til [sosiogram](#)

Hjelpetrappen

Lervig skole har egne skoleregler. For å støtte elevene i å følge disse og for å håndtere situasjoner der regler brytes, bruker vi Hjelpetrappen.

Hjelpetrappen skal hjelpe elevene til å:

- Klare å følge skolens regler.
- Være gode mot andre.
- Ordne opp i konflikter.

Når trenger en elev hjelp fra hjelpetrappen?

- Ved brudd på skolens regler.
- Når man ikke hører på en voksen.
- Når man har gjort noe dumt mot noen eller noe.

Hva skjer i møte med den voksne? Den voksne avtaler tid og sted for samtale. Eleven skal ikke få kjeft, men hjelp til å ordne opp eller øve på å få det til. Eleven skal selv få komme med forslag til løsninger.

Hjelpetrappens 4 trinn:

1. Samtale med en voksen.
2. Øve på spesifikke ferdigheter: Bruk av tydelig bilde og tekst av ferdigheten det øves på.
3. Ved manglende mestring: Ny samtale med voksne og foresatte.
4. Møte med foresatte og voksne for å planlegge hvordan vi hjelper videre.

[Link](#)

Definisjoner

Krenkelser er ord og/eller handlinger som fornærmer eller sårer noen. Det kan f. eks være erting, knuffing, baksnakking eller at noen bruker makt for å skade andre. Det kan også være at noen blir forskjellsbehandlet eller plaget fordi de har en annen hudfarge eller snakker et annet språk. Krenkelser blir mobbing når atferden er gjentatt negativ eller ondsinnet og hvor det er et ujevnt styrkeforhold mellom den/de som plager og den som blir plaget.

Uavhengig av definisjonene av mobbing og krenkelser, er det elevens subjektive opplevelse av skolemiljøet som er grunnlaget for at skolen skal ta saken på alvor. Alle elever og foreldre/foresatte på Lervig skal oppleve at de blir lyttet til og tatt på alvor.

"Mobbing av barn er handlinger fra voksne og/eller barn som hindrer opplevelsen av å høre til, å være en betydningsfull person i fellesskapet og muligheten til medvirkning." (Schott & Søndergaard, 2014)